

De woordvoerders van het Platform Niek van den Brink (links) en Jan-Willem Udo achter de dossiers.

Euforie regeert bij Platform Kootwijk

Door Jolanda Denekamp

Foto: Jan Pit

KOOTWIJK RADIO - Kootwijk Radio: een vlekje bebouwing temidden van de Veluwe bossen. Het markante zendgebouw dat vooral in de jaren dertig van de twintigste eeuw het centrum van het internationale telefoon- en radioverkeer van vooral Nederland met Indië was, wordt omgeven door bomen. De stichting Platform Kootwijk was er alles aan gelegen om het zo te houden en heeft vijf jaar lang tegen de komst van een 2.000.000 watt sterke langegolfzender gestreden. Met succes zo bleek onlangs uit de uitspraak van de Raad van State. Een gesprek met de woordvoerders die zeggen 'we hebben wel eens gedacht 'zullen we het ooit redden', maar nu heerst euforie.'

Jan-Willem Udo (secretaris) en Niek van den Brink (bestuurslid) treden vaak naar buiten voor de stichting. Zij stellen trots vast: „Als de stichting er niet was geweest, zou de megawattzender er eind 1997 al gestaan hebben en had niemand daar meer iets tegen kunnen doen.” Het bestuur van het Platform bestaat uit vijf vrijwilligers met nog eens acht deskundigen daaromheen. „We vullen elkaar wat betreft kennis en ervaring aan en zijn door de jaren heen een hecht team gebleven. De tegenpartij heeft wel eens geprobeerd een wig tussen ons te drijven, maar dat is nooit gelukt. We lieten ons niet uit elkaar slaan. Dat was onze kracht. Het zijn allemaal sterke individuen, maar ze kunnen ook als team samenwerken.

Ik heb geleerd hoe je met mensen samen iets kunt bereiken, zeker als een duidelijk doel hebt. En we blijven ook contact met elkaar houden,” stelt Van den Brink. Ondertussen hebben ze een anderhalve meter hoog dossier met alle informatie en correspondentie. Udo, woonachtig in Radio Kootwijk en Van den Brink uit Kootwijkerbroek, waren net met de vut, toen ze de strijd tegen de ruim 340 meter hoge masten op Apeldoorns grondgebied aanbonden. Ter vergelijking: de Eiffeltoren is net zo hoog. Van den Brink, voormalig marketingmanager bij een multinational en later directeur van een internationale handelsonderneming: „Achteraf gezien was ik uit op een nieuwe intellectuele uitdaging; iets om mijn tanden in te zetten. Langzaam raak je er bij betrokken en op een bepaald moment zit je er helemaal in.” Udo raakte vanuit zijn vroegere

milieuvergunning eerder al had geweigerd, in het gelijk. Delta Radio vocht die afwijzing van de gemeente jarenlang aan. Geen milieuvergunning betekent geen bouwvergunning zodat het plan van Delta Radio 171 op de Veluwe van de baan is. Volgens Apeldoorn richten de masten teveel schade aan de omliggende natuurgebieden, onder meer door de obstakelverlichting. Ook is men bang voor de gezondheidsrisico's die de grote masten voor omwonenden met zich meebrengen. De omroep was het daar niet mee eens, omdat op het terrein bij Kootwijk al meerdere zendmasten staan. Daardoor zou het landschapsbeeld door de plaatsing van vier masten niet veranderen. Een maximale hoogte van de masten is in het bestemmingsplan niet vastgesteld. De masten die nu op het terrein staan, zijn allen tussen de 20 en 70 meter hoog. Daarnaast zouden

'We konden niet meer op vakantie'

beroep als radiotechnicus en bestuurslid van een landelijke vereniging van Radio Zendamateurs vrijwel direct betrokken bij de plannen van het Engelstalige commerciële radiostation Delta Radio 171 voor de bouw van de zware langegolfzender op Radio Kootwijk. De voorname argumenten van het Platform tegen de bouw van de zender hebben betrekking op de gevolgen van de straling voor apparatuur, maar vooral ook op de gezondheid van mens en dier en de natuur op de Veluwe. „Ons eerste doel was voorkomen dat de zender van Delta Radio 171 op Radio Kootwijk zou komen, later richtten we ons tegen de vestiging van hoogvermogenszenders in Radio Kootwijk in het algemeen. Feit is dat dit soort zenders een veel te grote belasting is voor mens, dier en natuur in een groot gebied rond de zender.” De Raad van State heeft het beroep van Delta Radio 171 uiteindelijk afgewezen op grond van milieu-overwegingen en stelde de gemeente Apeldoorn, die de aanvraag om een

de masten storting op elektrische apparatuur veroorzaakt door de hoge veldsterkte in een gebied met ongeveer 300.000 inwoners. Met de uitspraak van de Raad van State is een eind gekomen aan een vijf jaar lange juridische strijd tussen Delta Radio 171 en KPN (de eigenaar van het terrein in Radio Kootwijk) enerzijds en burgers, natuurorganisaties, omliggende gemeenten en provincie Gelderland anderzijds. Delta Radio 171 probeert nu haar plannen te verwezenlijken in de Noordzee, 35 kilometer van de Zeeuwse kust. De juridische procedures daarover lopen nog.

„We wilden de leefbaarheid voor de gemeenschap waarborgen. De leefomgeving zou nadelig beïnvloed worden als de zender er zou komen. Wat ons boven het hoofd hing, werd langzaam duidelijk”, leggen Udo en Van den Brink uit. Samen met de andere betrokkenen van het Platform Kootwijk baanden ze zich een weg door het juridische oerwoud om de plannen voor de bouw van de zender te verijdelen. Udo en Van

den Brink informeerden anderen, maar probeerden in eerste instantie steeds meer aan de weet te komen over dergelijke zenders en alles wat er aan vast zit, in Nederland, maar ook daarbuiten. Zo reisden ze onder meer naar Luxemburg, Zwitserland en het Beierse Oberlaidern waar een midden- en kortegolfzender staat. Het zal niemand verbazen dat een van hun belangrijkste taken het lobbyen werd. En, indien nodig, stonden ze hun mannetje in de rechtbank om hun zaak te verdedigen. Secretaris Udo kreeg aan al deze activiteiten een dagtaak. „Eerst deed ik alles met de typemachine, maar in 1997 kwamen er een computer, kopieermachine van Belangenvereniging Kootwijk Vooruit, fax, modem en scanner. We leerden veel over procedures, vergunningen, stelden strategische plannen op, joegen besluiten na, maakten notities en zetten een website op (<http://radiokootwijk@free.fr>). Jaren lang konden we zelfs niet op vakantie; de cursus Italiaans moesten we afzeggen. Het had een behoorlijke inbreuk op ons persoonlijk en dagelijks leven. Ook de familie- en sociale verplichtingen schoten erbij in. Het kwam voor dat de fax om 6.00 uur begon te ratelen en tot 19.00 uur doorging, vooral in de eerste twee jaar. Maar, we hebben loon naar werken,” zegt Udo opgewekt. Hij vertelt dat hij het als inwoner van Radio Kootwijk niet altijd even makkelijk had. „Radio

puter te internetten. Mijn vrouw en kinderen zeiden wel eens 'vader kom terug naar de wereld. Ik was afwezig voor mijn omgeving. Dat heeft zo'n twee jaar geduurd. Maar het was fascinerend, grandioos om te doen. Het is uit de hand gelopen, maar ik heb er ontzettend veel van geleerd: internet uitbuiten, hoe de gemeentepolitiek werkt, algemene ontwikkeling opgedaan. Het is leuk, hoe triest de zaak zelf ook is”, merkt de Kootwijkerbroeker op, terwijl hij een map openslaat met geprinte emails uit Nieuw Zeeland, Zwitserland, Duitsland, Italië. „Ik zou willen zeggen tegen mensen 'wees kritischer, kijk om je heen wat er gebeurt.” Hij is opgelucht dat de taak erop zit. De gegevens die de stichting heeft verzameld zullen toegankelijk worden via het Barneveldse gemeentearchief. Zo gaat de kennis niet verloren. „We kunnen toch ook niet tot onze 75ste doorgaan met actievoeren?” Wie denkt dat de stichting Platform Kootwijk wordt opgeheven nu de staatsraad een uitspraak heeft gedaan, heeft het mis. Udo: „De gemeente Apeldoorn maakt een nieuw bestemmingsplan dat ervoor moet zorgen dat een dergelijke situatie niet nog eens voorkomt. Borging heet dat. De stichting gaat door tot die borging er is. Dat betekent dat de stichting naar verwachting nog een jaar zal doorgaan. En na de borging is het afgelopen. Dan pakken we de spullen in. Maar het

---

'Het was fascinerend om te doen'

Kootwijk was niet unaniem tegen de zendmasten. Dat geeft in een kleine gemeenschap van 38 gezinnen niet zo'n prettig gevoel.” Udo die een jaar geleden nog aangaf zich niet te kunnen voorstellen hoe het zou zijn als het voorbij is, is ondertussen op vakantie geweest, heeft zijn oude hobby weer opgepakt en is opnieuw radiozendamateer. Van den Brink beaamt dat er veel tijd en energie is gaan zitten in de strijd, soms wel twintig uur per week. „Ik zat dagen achter de com-

spannende is er wel af.” Ondertussen wordt er gewerkt aan een nieuwsbrief om iedereen op de hoogte te brengen van de laatste stand van zaken en te bedanken voor de morele en financiële steun. Zonder die steun had de stichting het een stuk moeilijker gehad, stellen Udo en Van den Brink, die vooral de provincie Gelderland, de gemeente Barneveld, de bewonerscommissie van de Wolweg in Stroe en belangenvereniging Kootwijk Vooruit noemen.